

Sygn. I C 1241/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	del. SSR Joanna Krzyżanowska
-----------------	------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2021 r. w Słupsku

po zamknięciu rozprawy, na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. K. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa-Zakładowi K.w C.

o ochronę praw autorskich i zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda A. K. (1) na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu K.w C. 1500 zł (tysiąc pięćset złotych) tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. przyznaje Kancelarii Rady Prawnego D. G. 8100 zł (osiem tysięcy sto złotych) powiększone o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w obu instancjach.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn akt I C 1241/20

UZASADNIENIE

Powód – A. K. (1) wniósł pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi K. w C. o ochronę praw autorskich przez nakazanie pozwanemu zaniechania naruszania praw autorskich przysługujących powodowi do następujących dzieł:

- (...) o wartości 1000 zł powstałe w 2017 r. na terenie A. Ś.w S., A. Ś.w G. i Zakładu K.w C.;
- (...) o wartości 4000 zł powstała w 2017 r. na terenie Zakładu K. w C.;
- „Makieta czołgu” o wartości 400 zł powstała w 2016 r. na terenie A. Ś. w G..

Powód zażądał od pozwanego usunięcia skutków naruszeń praw autorskich przez wydanie mu tych dzieł, nakazanie opublikowania przez pozwanego przeprosin o określonej treści w (...), zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 5400 zł tytułem odszkodowania za utracone dzieła i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 75.000 zł tytułem utraconych korzyści ze współpracy handlowej z kontrahentami prywatnymi w związku z tworzeniem dzieł na zamówienie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr

osobistych i praw autorskich oraz pogorszenie stanu zdrowia powoda. Na uzasadnienie wskazał, że pozwany naruszył jego prawo własności oraz prawa autorskie przez przywłaszczenie ww dzieł, nieodpłatne przekazanie makiety smoka na rzecz Nadleśnictwa C. bez zgody powoda i wystawienie dzieła „s.” w VI Ogólnopolskim Konkursie P. W. C. bez zgody powoda. Ponadto powód podnosił, że jest artystą i tworzył dzieła na zlecenie podmiotów zewnętrznych, prywatnych. Powód twierdził iż dzieła wykonał z materiałów własnych, w czasie wolnym, nie w czasie zajęć terapeutycznych. Wg powoda – na skutek działania pozwanego utracił możliwość zawierania umów na wykonywanie podobnych dzieł z kontrahentami prywatnymi, na skutek czego utracił dochody w wysokości 75.000 zł. Powód podnosił w końcu, że na skutek działań pozwanego uległ pogorszeniu jego stan zdrowia. Naruszone zostały także dobra powoda w postaci czci, godności i zdrowia.

Pozwany – Skarb Państwa Zakład K.w C. wniósł o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego. Podniósł, że podnoszone roszczenia są bezpodstawne i nie zasługują na uwzględnienie. Wyjaśnił przy tym, że powód, będąc osadzony u pozwanego w trakcie pobytu na oddziale terapeutycznym dla skazanych z niepsychotycznymi psychicznymi lub upośledzonych umysłowo wykonywał prace, m.in. szachy i makietę smoka w ramach terapii zajęciowej, która została zlecona z uwagi na nasilone zaburzenia dysocjalne osobowości. Zgodnie z treścią Zarządzenia nr (...) Dyrektora Generalnego S.W.z dnia 14.04.2016 w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych przedmioty opisane w pozwie są własnością zakładu karnego i nie jest wymagana zgoda skazanego na ich eksponowanie czy przekazywanie innym podmiotom. Przedmioty te nie stanowią własności skazanego.

Po raz pierwszy rozpoznając sprawę Sąd oddalił powództwo w całości.

Oparł się przy tym na bezspornym stanie faktycznym, z którego wynikało, że w czasie pobytu w Zakładzie K. w C., w 2017 roku A. K. (1) wykonał szachy oraz makietę smoka. W 2016 roku w czasie pobytu w A.Ś.w G. wykonał natomiast makietę czołgu.

Sąd uznał w oparciu o art. 6 kc, że wszystkie fakty, z których wynikają żądania pozwu powinien udowodnić powód, by móc skutecznie wywodzić swoje roszczenia. Obowiązkom tym jednak nie podołał. Ani bowiem w pozwie, ani w określonym zarządzeniem z dnia 26.06.2019 r. terminie ani w końcu na rozprawie, pomimo pytań ze strony sądu powód nie wskazał żadnego dowodu na podnoszone okoliczności. Nie wskazał w szczególności skąd, od kogo otrzymał materiały z których wykonał dzieła, kiedy to nastąpiło, kto zamawiał u niego kolejne dzieła i za jakie kwoty, jakiego rodzaju dofinansowanie, od jakiej instytucji czy osoby prywatnej oraz na jakich warunkach miał otrzymać.

Wyrok ten został zaskarżony apelacją przez powoda.

W apelacji zarzucono naruszenie art. 78 ust. 1 oraz art. 79 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych przez bezpodstawne uznanie iż powód nie wykazał zasadności roszczenia, naruszenie art. 227, art. 228 § 1 i art. 299 kpc przez nieuwzględnienie wniosków powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego lekarza neurologa oraz przesłuchania stron oraz naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez niewłaściwą ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności przez błędną i dowolną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w szczególności poprzez błędną i dowolną ocenę twierdzeń powoda i przedstawionych przez niego dokumentów. W konsekwencji powód wniósł o zmianę wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd II instancji uchylił wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Wskazał przy tym, że wobec twierdzeń powoda że dzieła wykonywał z własnych materiałów sąd powinien wyjaśnić w jaki sposób przedmioty wytworzone przez powoda były ewidencjonowane i przechowywane, czy i w jaki sposób wydawano mu materiały takie jak deski i farby, czy były na tę okoliczność sporządzone stosowne protokoły, czy powód uzyskiwał zgodę Dyrektora Zakładu jeśli taka była wymagana. Nałożył także na sąd I instancji obowiązek ustalenia w jakim okresie powód uczestniczył w terapii zajęciowej i czy podczas terapii wykonywał wskazane przez siebie makiety. Wskazał, że pomocne byłoby ustalenie czy ze spotkań w ramach terapii zajęciowej były sporządzane protokoły czy

inne dokumenty odzwierciedlające przebieg zajęć i co było na nich wykonywane przez powoda. Nadto Sąd odwoławczy zalecił, by sąd meriti ustalił kiedy dzieła zostały wykonane przez powoda, co stało się z makietą czołgu, czy został on zaewidencjonowany przy przyjęciu powoda do Zakładu K. w C., mając na względzie twierdzenia powoda o uzyskiwaniu zgody na posiadanie rzeczy i materiałów.

Ponownie rozpoznając sprawę sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. (1) w 2016 r. przebywał w A. Ś.w G.. Do Zakładu K. w C. został przeniesiony 05.04.2017 r. i pozostawał tam do 15.02.2018 r. z niewielką przerwą (od 25.07.2017 r. do 01.08.2017 r.) kiedy przebywał w A.Ś.w G..

(bezsporne, nadto przeglądarka historii rozmieszczenia w systemie NOE-SAD – wydruk k. 94-95)

Wśród rzeczy A. K. (1) przetransportowanych z nim z A. Ś. w G. nie było makiety czołgu.

(brak dowodu na przetransportowanie makiety, nadto: wykaz rzeczy przyjętych i wydanych z magazynu – k. 226-232)

Od chwili przyjęcia (05.04.2017r.) do ZK C. do 18.12.2017 r. A. K. (1) uczestniczył tam w terapii zajęciowej. Następnie uczestniczył w tych zajęciach od 18.01.2018 r. do 01.02.2018 r. Terapia zajęciowa odbywała się od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.00.

(bezsporne, nadto: rejestr uczestniczących w terapii zajęciowej – k. 180 – 182, harmonogram realizacji i czas trwania programu – k. 171)

Dyrektor Zakładu K. w C. zarządzeniem z dnia 6 lutego 2017 r. ustalił listę przedmiotów niedozwolonych, do których należały m.in. przedmioty do cięcia metalu, noże, nożyczki, dłuta itp. W tym samym zarządzeniu dyrektor ustalił miejsce przechowywania przedmiotów niedozwolonych. Przedmioty niedozwolone wykorzystywane podczas zajęć terapeutycznych przechowywane były w szafach pomieszczenia 4. W czasie pobytu w ZK C. A. K. (2) wydawano na określony czas przedmioty niebezpieczne takie jak dłuto. Dłuto było wydawane: 06.09.2017 r. (środa) od godz. 13.10 do 14.50, 13.11.2017 r. (poniedziałek) od godz. 8.00 do 14.50, 15.11.2017 r. (środa) od godz. 8.00 do 12.00. Wydanie dłuta następowało więc w czasie terapii zajęciowej.

(dowód: zarządzenie Nr (...) z dnia 06.02.2017 r. – k. 173-176, książka wydanych przedmiotów niebezpiecznych – k. 183 – 185)

Zakład Karny w C. dokonywał zakupów różnych materiałów służących do wykorzystania w ramach terapii zajęciowej.

(bezsporne, nadto dowód: faktury – k. 186-203)

A. K. (1) nie posiadał, nie otrzymał na własność ani nie nabył w czasie pobytu w ZK C. żadnych materiałów do wykonania szachów, makiety smoka czy makiety czołgu. W spornym okresie w ZK C. otrzymał paczkę 16.11.2017 r. zawierającą art. odzieżowe oraz w dniu 18.12.2017 r. (tj. już po powstaniu dzieł) zawierającą artykuły piśmiennicze.

(brak dowodu na posiadanie, nabycie lub otrzymanie materiałów, nadto dowód: przeglądarka paczek – k. 204-205)

W ramach terapii zajęciowej A. K. (1) wykonał figurkę smoka, którą 02.12.2017 r. przekazano N.C..

(dowód: rejestr wytworów gotowych terapii zajęciowej – k. 177 – 179)

W Zakładzie K. w C. zabronione było produkowanie przez osadzonych jakichkolwiek przedmiotów i zbywanie ich bez zezwolenia Dyrektora. A. K. (1) nie miał takiego zezwolenia.

(dowód: zarządzenie Nr (...) z dnia 6 lutego 2017 r. – k. 215 – 217, brak dowodu w postaci zezwolenia)

Sąd po ponownym rozpoznaniu sprawy zważył co następuje:

Powództwo nie jest zasadne.

Powód jako podstawę swoich żądań wskazał zapisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a w szczególności art. 78 ust. 1 i art. 79 ust. 1 i 2 tej ustawy. Zgodnie z powołanymi przepisami twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania. W razie dokonanego naruszenia może także żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub – na żądanie twórcy – zobowiązać sprawcę, aby uiścił odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny. Uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa: zaniechania naruszenia; usunięcia skutków naruszenia; naprawienia wyrządzonej szkody: na zasadach ogólnych albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu; wydania uzyskanych korzyści. Niezależnie od roszczeń, określonych w ust. 1, uprawniony może się domagać jednokrotnego albo wielokrotnego ogłoszenia w prasie oświadczenia o odpowiedniej treści i formie lub podania do publicznej wiadomości części albo całości orzeczenia sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd.

Powód sprecyzował naruszenia praw autorskich dokonane przez pozwanego jako:

1. przywłaszczenie ww dzieł,
2. nieodpłatne przekazanie dzieła „makieta smoka” N.C. bez zgody powoda,
3. wystawienie dzieła „s.” w VI Ogólnopolskim Konkursie P. W. C. 2018 bez zgody powoda.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że prawo autorskie nie łączy w sposób bezwzględny praw autorskich z prawem własności. Przepis art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych odzwierciedla podstawową dla prawa autorskiego zasadę rozdzielenia praw podmiotowych prawa cywilnego, mianowicie **autorskiego prawa majątkowego do dobra niematerialnego**, jakim jest utwór, oraz **prawa własności dobra materialnego**, w którym ów utwór jest ucieleśniony. Przepis ten wyraźnie wskazuje, że podmiot uprawniony z tytułu autorskich praw majątkowych może być równocześnie właścicielem rzeczy, która jest nośnikiem materialnym utworu, oraz przeciwnie, właściciel egzemplarza utworu może nie posiadać autorskich praw majątkowych do utworu. Komentowany przepis ustanawia zasadę interpretacyjną umów przenoszących autorskie prawa majątkowe do utworu utrwalonego w materialnym nośniku oraz umów przenoszących prawo własności nośnika utworu prawa autorskiego. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, umowne przeniesienie prawa własności rzeczy (nośnika materialnego utworu) nie powoduje automatycznego przejścia autorskich praw majątkowych do utworu i odwrotnie (tak Komentarz do Prawa Autorskiego pod red. Ferenc-Szydełko 2021, wyd. 4/Szyjewska-Bagińska).

Prawa te mają więc odrębny byt i brak jest podstaw do przyjęcia, że sytuacja w której osoba inna niż twórca staje się właścicielem dzieła stanowi automatycznie naruszenie praw autorskich.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych właściciel egzemplarza utworu plastycznego może go wystawiać publicznie, jeżeli nie łączy się z tym osiągnięcie korzyści majątkowych.

Jak wynika z powyższego w pierwszej kolejności należało rozstrzygnąć komu: powodowi czy pozwanemu przysługiwało prawo własności spornych dzieł, bowiem na własności powód oparł swoje żądania. Należy przypomnieć, że nie było pomiędzy stronami sporne, że dzieła wykonane w ramach terapii zajęciowej stają się własnością Zakładu K.. Powód negował jedynie, że wykonał dzieła w ramach terapii (vide: pozew).

Zgodnie natomiast z § 28 ust 2 zarządzenia Nr (...) Dyrektora Generalnego S.W.z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych wydanego na podstawie art. 249a pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.1) wytwory twórczości własnej osadzonych stanowią ich własność, chyba że zostały wykonane podczas terapii zajęciowej lub w ramach uczestnictwa w programie resocjalizacji z materiałów dostarczonych przez zakład karny.

Należy podkreślić, że o ciężarze dowodu w postępowaniu cywilnym decyduje reguła wyrażona w art. 6 kc, z którego wynika, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powód złożył pozew powołując się na fakty w postaci:

- wykonania przedmiotowych dzieł z materiałów własnych,
- wykonania ich poza terapią zajęciową,
- przetransportowania makiety czołgu z A. Ś. w G., gdzie została wykonana w 2016 r. wraz z nim do Zakładu K. w C.,
- tworzenia w zakładach karnych dzieł na zlecenie podmiotów zewnętrznych,
- utratę dochodów spodziewanych z umów z kontrahentami prywatnymi.

Tak przy pierwszym rozpoznaniu sprawy jak i podczas kolejnego powód nie udowodnił żadnego z tych faktów. Nie złożył także na ich potwierdzenie żadnych wniosków dowodowych, a nawet nie przedstawił twierdzeń. Z jego wyjaśnień złożonych za pierwszym razem jak i zeznań odebranych przy ponownym rozpoznaniu sprawy nie wynikało skąd A. K. (1) miał i jakiego rodzaju materiały do wykonania dzieł, czy miał je w chwili osadzenia, czy nabył lub otrzymał przebywając w jednostkach penitencjarnych, od kogo i kiedy. Powód nie wyjawiał na czyje zlecenie i za jakie wynagrodzenie wykonywał dzieła przebywając w zakładach karnych, z kim i jakiego rodzaju umowy go wiązały z których wywodził ekspektatywę otrzymania 75.000 zł. W pozwie wskazano, że w toku postępowania powód ujawnił dokumenty na okoliczność tego potencjału, co oznacza, że miał świadomość iż obciąża go ciężar dowodu. Powód jednak żadnych dokumentów nie złożył.

Pozwany w sposób niewątpliwy wykazał, że makieta smoka została wykonana w ramach terapii zajęciowej. Udowodnienie że nie została wykonana z materiałów własnych powoda jest niezmiernie trudne i co do zasady w doktrynie przyjmuje się, że w sytuacji gdy z ciężaru dowodu wynika konieczność przeprowadzenia dowodu negatywnego (wykazanie, że jakiś fakt nie miał miejsca) powoduje to automatyczne przerzucenie na drugą stronę sporu ciężaru dowodu przeciwnego. W tym przypadku powinno być to wykazanie przez powoda, że wykonał makietę z materiałów własnych (nabył je w czasie przebywania na wolności i zabrał ze sobą do zakładu karnego lub uzyskał zgodę dyrektora jednostki penitencjarnej na otrzymanie tych materiałów i doręczono mu paczkę z materiałami albo wreszcie, że kupił materiały w kantynie). Przeprowadzenie tego dowodu przez powoda nie dość, że zgodne z ciężarem dowodu zarówno na podstawie reguły ogólnej (art. 6 kc) to jeszcze wobec przerzucenia ciężaru dowodu, byłoby znacznie łatwiejsze, gdyż tylko powód powołując się na konkretne fakty wiedział kiedy i gdzie nastąpiły.

Pomimo to pozwany przedstawił posiadane dowody w postaci wykazu rzeczy własnych powoda, wśród których brak było zarówno makiety czołgu bezspornie wykonanej w 2016 r., (a więc nie w ZK C.), narzędzi czy materiałów. O tym, że ZK C. posiadał materiały, z których sporne dzieła miały być wytworzone świadczą natomiast załączone do akt faktury. Pozwany wydrukiem z przeglądarki paczek wykazał także, że powód nie otrzymał żadnej paczki z materiałami podczas pobytu w ZK C.. Gdyby natomiast, jak twierdzi, otrzymał te materiały przebywając w A.w G., musiałyby zostać odnotowane w rejestrze przedmiotów własnych. Należy przy tym nadmienić, że z zeznań powoda wynikało iż posiada pismo ze zgodą na otrzymanie makiety czołgu. Pomimo zakreślenia terminu na rozprawie w dniu 08.03.2021 r. do złożenia wniosków dowodowych na podnoszone w zeznaniach okoliczności powód pisma tego jednak nie złożył.

Po złożeniu przez pozwanego dokumentów, o których mowa powyżej powód nie zaprzeczył ich treści - zobowiązany do ustosunkowania się zarządzeniem z dnia 23.03.2021 r. (k. 234v). Zgodnie z art. 230 kpc gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może te fakty uznać za przyznane.

Konkludując – powód nie wykazał w toku postępowania, że wykonał makietę czołgu i że została ona przetransportowana wraz z nim do Zakładu k.w C.. Brak jest więc podstaw do uznania za zasadny zarzutu „przywłaszczenia” makiety przez pozwanego, skoro nigdy nie znalazł się w jej posiadaniu.

Pozwany wykonywał prace plastyczne w ramach terapii zajęciowej. Nie wykazał by wykonywał jakieś prace poza tymi zajęciami, nie udowodnił też by był właścicielem potrzebnych do tego materiałów. Makieta smoka oraz szachy zostały wykonane w ramach terapii zajęciowej z materiałów pozwanego i tym samym zgodnie z § 28 ust 2 zarządzenia Nr (...) Dyrektora Generalnego S.W.z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych wydanego na podstawie art. 249a pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.1) stały się własnością pozwanego Zakładu K..

Zarzut naruszenia praw autorskich powoda przez „przywłaszczenie” wykonanych przez niego dzieł nie mógł się więc ostać.

Za bezpodstawny należało również uznać zarzut naruszenia praw autorskich przez bezpłatne przekazanie makiety smoka N. C.. Skoro bowiem jak wykazano wyżej – Zakład k.w C. stał się właścicielem tego dzieła, to ma prawo dysponować swoim prawem własności (vide art. 52 cyt ust). Zgodnie z art. 19 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych twórcy i jego spadkobiercom, w przypadku **dokonanych zawodowo odsprzedaży** oryginalnych egzemplarzy utworu plastycznego za cenę wyższą niż 100 euro należy się opisane w ustawie wynagrodzenie. Bezsporne jest jednak, że do odsprzedaży nie doszło, nie ziszcili się więc przesłanki naruszenia cytowanego przepisu. Na marginesie tylko należy dodać, że nawet w przypadku braku zapłaty wynagrodzenia twórcy za sprzedaż jego utworu zaniechanie takie nie daje podstawy do dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych przez uprawnione podmioty (vide : Komentarz do Prawa autorskiego pod red. Ferenc-Szydełko 2021, wyd. 4/Drzewiecki).

Nie doszło wreszcie do ostatniego z wymienionych w pozwie naruszeń tzn. wystawienia dzieła „s.” w konkursie bez zgody powoda. Jak już bowiem wskazano – zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy właściciel egzemplarza utworu plastycznego może go wystawiać publicznie, jeżeli nie łączy się z tym osiąganie korzyści majątkowych. Powód nie zarzucał pozwanemu osiągania z tego tytułu korzyści majątkowych.

Skoro dowiedzione zostało, że makieta smoka i szachy stanowiły własność pozwanego, a makieta czołgu nie była w jego posiadaniu, powodowi nie przysługuje odszkodowanie za utracone dzieła. Nie poniósł bowiem żadnego uszczerbku majątkowego w zakresie przedmiotów które nigdy nie były jego własnością i nie doszło do ich „utrąty”, a okoliczności tak powstania jak i aktualnego miejsca przechowywania makiety czołgu nie zostały przez powoda wyjaśnione mimo obowiązku wynikającego z art. 6 kc.

Całkowicie nieudowodnione tak co do zasady jak i co do wysokości były rzekomo utracone przez powoda korzyści ze współpracy handlowej z kontrahentami w związku z tworzeniem dzieł na zamówienie. Powód bowiem nie tylko nie udowodnił ale nawet nie wskazał kiedy tę współpracę podjął lub miał podjąć, z kim, za jakie wynagrodzenie. Jak natomiast wynika z zarządzenia Nr (...) Dyrektora Zakładu K. w C. z dnia 6 lutego 2017 r. osadzonym zabrania się produkowania jakichkolwiek przedmiotów i zbywania tych przedmiotów bez zezwolenia Dyrektora (vide k. 216-217). W zakresie wynikającym z tego zapisu powód również nie przedstawił żadnego dowodu na okoliczność czy taki wniosek składał, czy Dyrektor wydał zezwolenie, czy też nie i z jakiego powodu.

Brak było podstaw do uwzględnienia żądań powoda również w zakresie wypłaty zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i praw autorskich oraz pogorszenie stanu zdrowia. Przede wszystkim powód nie wskazał na czym polegało

naruszenie dóbr osobistych powoda. Nie sposób dopatrzeć się w opisywanych w pozwie działaniach naruszenia czci, godności czy zdrowia. Powód nie wskazał ani nie wykazał jakichkolwiek zachowań pozwanego sprzecznych z prawem, które miałyby takie dobra naruszać. Jak już bowiem podniesiono – korzystanie z dzieła przez właściciela w dozwolonym zakresie (wystawienie publiczne bez osiągania korzyści majątkowych lub nieodpłatne przekazanie) nie jest bezprawne i nie stanowi źródła jakichkolwiek roszczeń.

Z tego powodu zbędne było przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego neurologa i dokumentacji medycznej powoda na okoliczność pogorszenia stanu zdrowia, gdy brak jest bezprawności działania pozwanego, a tym samym – brak podstaw odpowiedzialności za ewentualne pogorszenie.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 6 kc a contrario, art. 19 a contrario, art. 32 i art. 52 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych należało orzec jak w punkcie pierwszym wyroku.

W punkcie drugim sąd orzekł o kosztach postępowania w oparciu o art. 102 kpc. . Wytaczając powództwo strona musi liczyć się z koniecznością poniesienia kosztów postępowania, w szczególności w przypadku negatywnego rozstrzygnięcia. Art. 98 kpc statuuje bowiem zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca ponosi koszty postępowania. Okoliczność, że powód został w niniejszej sprawie zwolniony od kosztów sądowych nie zwalnia go od zwrotu kosztów poniesionych przez pozwanego, na które składają się koszty zastępstwa procesowego. Stanowi o tym art. 108 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Koszty te liczone od wartości przedmiotu sporu wskazanej przez powoda wynosiły 5.400 zł i taką minimalnie kwotę powód powinien zapłacić pozwanemu. Sąd jednak mając na względzie trudną sytuację życiową i finansową powoda uznał, że w niniejszej sprawie zachodziły przesłanki do zastosowania art. 102 k.p.c. i zasądził od powoda na rzecz pozwanego jedynie część kosztów procesu w wysokości 1500 zł.

W punkcie trzecim orzeczono o wynagrodzeniu pełnomocnika powoda ustanowionego z urzędu, z uwzględnieniem pomocy prawnej w obu instancjach.

Na oryginale właściwy podpis.